

Bank sektorunun 9 aylıq nəticələri...

2012-ci ilin doqquz ayında milli iqtisadiyyatımız sabitlik, inkişaf və dayanıqlılıq nümayiş etdirmişdir. Bu proses bank və maliyyə sektorundan da yan keçməyib.

Mərkəzi Bankın idarə heyətinin sədri Elman Rüstəmov Nazirlər Kabinetinin 2012-ci ilin doqquz ayının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasındakı çıxışında bildirmişdir ki, cari ilin 9 ayında qeyri-neft sektoru 10%-dən artıq yüksəlmiş, nəticədə son 4 ildə qeyri-neft sektorunun ÜDM-də payı 5%-dən çox artmışdır.

Ölkədə investisiya aktivliyinin yüksək olduğunu deyən E.Rüstəmov cari ilin 9 ayında investisiyaların 27%, o cümlədən qeyri-neft sektorunda 31% artdığını qeyd etmişdir. Ötən 9 ayda büdcə xərclərinin 27%, investisiya xərclərinin 20% artdığını deyən E. Rüstəmov büdcə proqnozlarının tam yerinə yetirildiyini vurğulamışdır.

O qeyd etmişdir ki, qeyri-neft sektorunun davamı və dinamik inkişafı ölkədə işsizlik probleminin həllinə imkan vermişdir: «Ölkədə məşğulluq səviyyəsi 95% təşkil edir. 2008-ci ilin əvvəlindən 430 mindən çox yeni iş yeri yaradılmışdır. Təkcə cari ilin 9 ayında 94 min yeni iş yeri açılmışdır».

Əhalinin real pul gəlirlərinin də ötən 9 ayda 12% artdığını deyən sədr Dünya Bankının məlumatına istinad edərək demişdir ki, milli gəlirin ədalətli bölgüsünə görə Azərbaycan inkişaf edən 110 ölkəni geridə qoyur: «Yeni davamlı inkişafdan dar bir təbəqə yox, daha geniş əhali kütləsi yararlanır. Başqa sözlə, iqtisadi inkişafın «inklyuzivliyi» artır. Yenə də Dünya Bankının hesabatına görə, Azərbaycan dünyanın 153 ölkəsi arasında ən aşağı yoxsulluğa malik 20 ölkədən biridir».

Ölkə iqtisadiyyatının inkişafının dünyada iqtisadi gərginliyin davam etdiyi son 4 ildə baş verdiyini deyən E.Rüstəmov vurğulamışdır ki, qlobal güc mərkəzləri arasında yenidən tarazlaşma prosesi çox ağırlı gedir. Aparıcı ölkələrin irimiqyaslı iqtisadi stimulları yalnız vəziyyətin kəskin pisləşməsinin qarşısını ala bilər. E.Rüstəmovun sözlərinə görə, 3-cü rübdə qlobal artım tempi əvvəlki rüblərə nisbətən orta hesabla 1,5% aşağı olmuşdur: «Bunun əsas səbəbi bir sıra inkişaf etmiş ölkələrdə dövlət borcunun həddindən artıq yüksək səviyyəsidir. Bəzi ölkələrdə büdcə kəsiri ümumi daxili məhsulun 10%-dən, dövlət borcu isə 100%-dən yuxarıdır. Tarixi təcrübə göstərir ki, yığılmış belə borcları azaltmaq üçün 10 illərlə vaxt tələb olunur. Azərbaycanda isə hökm sürən sabitlik və dayanıqlılığın əsas səbəbi ölkədə uzun müddət həyata keçirilən diqqətli və məsuliyyətli makroiqtisadi strategiya və siyasətdir. Azərbaycan qlobal riskləri qarşılamaq üçün kifayət qədər manevr imkanlarına malikdir. Ölkənin uğurlu böhran qarşılması təcrübəsi və böyük maliyyə ehtiyatları vardır. Təkcə onu demək kifayətdir ki, Azərbaycanda dövlət borcu ümumi daxili məhsulun cəmi 8%-ni təşkil edir, valyuta ehtiyatlarımız isə xarici dövlət borcunu 9 dəfə üstələyir».

E.Rüstəmov Mərkəzi Bankın cari ildə mandatına uyğun olaraq fəaliyyətini qiymətlərin sabitliyi, milli valyutanın və bank sisteminin sabitliyinin təmin edilməsində cəmləşdirdiyini deyərək əlavə etmişdir ki, inflyasiya təkrəqəmlidir və orta illik inflyasiya cəmi 1,5% təşkil edir. Əməkhaqqının artım tempi inflyasiya tempini 7% üstələyir.

Mərkəzi Bankın sədri bildirmişdir ki, 2012-ci ildə bank sektorunda da maliyyə sabitliyi davam etmişdir. Bankların kapitalizasiya səviyyəsi yüksəkdir, risklərə qarşı kifayət qədər ehtiyatlar mövcuddur: «Cari ildə bankların kapitalı 18%, son 4 ildə 49% artmışdır. Bank aktivləri cari ildə 11%, son 4 ildə isə 51% artmışdır. Bank aktivlərinin qeyri-neft daxili məhsuluna nisbəti 65% təşkil edir. Kreditlər cari ildə 12%, son 4 ildə isə 55% artmışdır. Kreditlərin təxminən 72%-i uzunmüddətlidir, yəni investisiya yönümlüdür».

E.Rüstəmov keçən 9 ayda ödəniş sistemlərinin də sabit və etibarlı fəaliyyətinin təmin edildiyini bildirərək demişdir ki, milli ödəniş sisteminin infrastrukturunu vasitəsilə 2012-ci ilin 9 ayında həyata keçirilən ödənişlərin həcmi 16% artaraq 85 milyard manata çatmışdır.

Aytən NƏBİYEVƏ